

TRƯỜNG THPT NGÔ GIA TỰ
TỔ NGŨ VĂN

(Đề 02 có trang)

KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ I
NĂM HỌC 2023 - 2024
MÔN NGŨ VĂN, KHỐI 10

Thời gian làm bài: 90 phút
(không kể thời gian phát đề)

Họ tên học sinh:.....SBD:..... Lớp:.....

I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi

<i> Từ thời vua Hùng dựng nước đã truyền lại câu chuyện về thần Lúa, một vị thần xinh đẹp, dáng người ẻo lả và có tính hay hờn dỗi. Nàng là con gái Ngọc Hoàng. Sau những trận lụt ghê gớm xảy ra, sinh linh cây cỏ đều bị diệt hết, trời bèn cho những người còn sống sót sinh con đẻ cái trên mặt đất và sai Nữ thần Lúa xuống trần gian nuôi sống loài người. Nữ thần làm phép cho những hạt giống gieo xuống đất nảy mầm, mọc thành cây kết bông mấy hạt. Lúa chín tự về nhà không cần gặt và không cần phơi phóng gì cả. Cần ăn cứ ngắt bông vào nồi là lúa sẽ thành cơm.

Một hôm cô con gái nhà kia đang bận việc. Sân chưa quét dọn, cửa kho cũng chưa mở, lúa ở ngoài đã ùn ùn kéo về. Cô gái cuống quýt đâm cẩu. Sẵn tay đang cầm cái chổi cô đập vào đầu bông lúa mà mắng:

- Người ta chưa dọn dẹp xong đã bò về. Gì mà gấp thế?

Nữ thần lúa đang dẫn các bông lúa vào sân, thấy sân, đường bẩn thỉu rác rưởi đã bực trong lòng lại bị phang một cán chổi vào đầu thì tức lắm. Cả đám lúa đều kêu lên:

- Muốn mệt thì ta cho mệt luôn. Từ nay có hái tre, liềm sắc cắt cổ tao, tao mới về.

Từ đó Nữ thần Lúa dỗi nhất định không cho lúa bò về nữa. Người trần gian phải xuống ruộng lấy từng bông. Thấy vất vả mệt nhọc quá người ta mới chế ra liềm, hái để cắt lúa cho nhanh và lúa cũng không tự biến thành cơm nữa mà phải phơi phóng, xay giã cho ra gạo.

Sự hờn dỗi của nữ thần lúa đôi khi còn cay nghiệt hơn nữa. Nữ thần vẫn giận sự phũ phàng của con người nên nhiều lần đã cấm không cho các bông lúa nảy nở, có kết hạt cũng chỉ là lúa lép mà thôi. Vì thế sau mỗi lần gặt xong người trần gian phải làm lễ cúng thần Lúa. Có nơi không gọi như thế mà gọi là cúng cơm mới. Cúng hồn lúa, cơm mới do các gia đình tổ chức trong nhà mình. Các làng, các bản cũng phải mở lễ hội chung để cúng thần Lúa.

(Thần thoại về thần Lúa, Thần thoại Việt Nam, TheGioiCoTich.Vn)</i>

Lựa chọn đáp án đúng nhất:

Câu 1. Phương thức biểu đạt chính của văn bản?

A. Biểu cảm.

- B. Miêu tả
- C. Tự sự
- D. Thuyết minh

Câu 2. Xác định các nhân vật được nhắc đến trong văn bản.

- A. Trời, Nữ thần Lúa, cô con gái nhà kia, người trần gian.
- B. Người nông dân và thần Lúa
- C. Trời và Nữ thần Lúa
- D. Chàng trai và cô con gái nhà kia.

Câu 3. Trong văn bản cho biết nữ thần Lúa là vị thần như thế nào?

- A. Nữ thần Lúa là một cô gái xinh đẹp.
- B. Nữ thần Lúa có dáng người ảo lả và có tính hay hờn dỗi
- C. Nữ thần lúa là cô gái xinh đẹp, luôn giúp đỡ người nghèo khổ.
- D. Nữ thần Lúa là một vị thần xinh đẹp, dáng người ảo lả và có tính hay hờn dỗi.

Câu 4. Nữ thần Lúa được giao nhiệm vụ xuống trần gian để làm gì?

- A. Nấu cơm cho con người.
- B. Tiêu diệt những sinh vật có hại.
- C. Nuôi sống loài người.
- D. Tạo ra nhiều giống cây trồng.

Câu 5. Trong văn bản, Nữ thần Lúa hờn dỗi với con người vì việc gì?

- A. Con người đã không quan tâm tới thần Lúa.
- B. Nữ thần Lúa đang dẫn các bông lúa vào sân, thấy sân, đường bản thiêu vương đầy rác rưởi đã bực trong lòng, lại bị phang một cán chổi vào đầu.
- C. Con người đã không ăn cơm nữa.
- D. Con người đã có hành động phá hoại thần Lúa.

Câu 6. Trong văn bản chi tiết nào cho thấy sự cay nghiệt của thần Lúa đối với con người?

- A. Cần ăn cứ ngắt bông vào nồi là lúa sẽ thành cơm.
- B. Thấy vất vả mệt nhọc quá người ta mới chế ra liềm, hái để cắt lúa cho nhanh
- C. Lúa cũng không tự biến thành cơm nữa mà phải phơi phóng, xay giã cho ra gạo.
- D. Nhiều lần cấm không cho các bông lúa nảy nở, có kết hạt cũng chỉ là lúa lép mà thôi.

Câu 7. Nội dung bao quát của văn bản trên?

- A. Kể về các họ hàng thân thích của cây lúa.
- B. Kể về quá trình hình thành và sự ra đời cây lúa.
- C. Kể về việc Ngọc Hoàng đã giúp loài người.
- D. Kể về nguồn gốc cái tên của Nữ thần Lúa.

Trả lời các câu hỏi:

Câu 8. Hãy chỉ ra yếu tố hoang đường kì ảo trong văn bản?

Câu 9. Chi tiết: “Người trần gian phải xuống ruộng lấy từng bông. Thấy vất vả mệt nhọc quá người ta mới chế ra liềm, hái để cắt lúa cho nhanh và lúa cũng không tự biến thành cơm nữa mà phải phơi phóng, xay giã cho ra gạo” đã phản ánh quá trình gì của người lao động?

Câu 10. Viết một đoạn văn (5 - 7 dòng) về vai trò của cây lúa trong đời sống?

II. VIẾT (4.0 điểm)

Anh/ chị hãy viết bài văn nghị luận bàn về sự kiềm chế cơn tức giận của con người.

-----**HẾT**-----

TR	ĐÁP ÁN
UỶ	NĂM
NG	HỌC
TH	2023
PT	-
NG	2024
Ô	<i>Thời</i>
GI	<i>gian</i>
A	<i>làm</i>
TỰ	<i>bài:</i>
TỔ	<i>90</i>
NG	<i>phút</i>
Ữ	<i>(không</i>
VÃ	<i>g kể</i>
N	<i>thời</i>
<i>(Đáp</i>	<i>gian</i>
<i>p án</i>	<i>phát</i>
<i>có</i>	<i>đề)</i>
<i>03</i>	
<i>tran</i>	
<i>g)</i>	

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	6,0
	1	C	0,5
	2	A	0,5
	3	D	0,5
	4	C	0,5
	5	B	0,5
	6	D	0,5
	7	B	0,5
	8	- Yếu tố hoang đường kì ảo xuất hiện trong văn bản: + Nữ thần làm phép cho những hạt giống gieo xuống đất nảy mầm, mọc thành cây kết bông mảy hạt. + Lúa chín tự về nhà không cần gặt và không cần phơi phóng gì cả. + Cần ăn cứ ngắt bông vào nồi là lúa sẽ thành cơm.	0,5

		Hướng dẫn chấm - Học sinh trả lời được như đáp án: 0,5 điểm - Học sinh không trả lời được không có điểm.	
9		- Chi tiết: “Người trần gian phải xuống ruộng lấy từng bông. Thấy vất vả mệt nhọc quá người ta mới chế ra liềm, hái để cắt lúa cho nhanh và lúa cũng không tự biến thành cơm nữa mà phải phơi phóng, xay giã cho ra gạo” đã phản ánh quá trình: + Gặt lúa. + Chế tạo dụng cụ lao động để cắt lúa. + Sau khi thu hoạch phải phơi khô, giã, xay sát lúa tạo thành hạt gạo. ☐ Đây là quá trình lao động vất vả làm ra hạt gạo của người dân lao động. Hướng dẫn chấm - Học sinh trả lời như Đáp án 1,0 điểm - Học sinh trả lời 1/2 ý: 0,5 điểm - Học sinh không trả lời được không có điểm.	1,0
10		- Đảm bảo yêu cầu về: hình thức đoạn văn; dung lượng khoảng 5 - 7 dòng; liên kết câu; dùng từ ngữ, chính tả. - Nội dung: Vai trò của cây lúa trong đời sống. Hướng dẫn chấm - Học sinh viết đầy đủ rõ ràng hợp lí: 1,0 điểm - Học sinh hiểu nhưng viết chưa rõ ràng, chưa đầy đủ: 0,5 điểm. - Học sinh viết chung chung, chưa thuyết phục: 0,25 điểm * Lưu ý: Giáo viên linh động trong khi chấm.	1,0
II	VIẾT		
	Anh/ chị hãy viết bài văn nghị luận bàn về sự kiềm chế cơn tức giận của con người.		4.0
	<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i> Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề		0.25
	<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận:</i> Sự kiềm chế cơn tức giận của con người		0.25
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau:		
	<i>* Giải thích:</i>		3,0

	Tức giận là những cảm xúc tiêu cực, sự nóng nảy dẫn đến không kiểm soát được hành động, lời nói của con người, được hình thành khi người đó bị xúc phạm, lừa dối hay thất bại... <i><i>* Phân tích, chứng minh, bàn luận:</i></i> - Biểu hiện: Tức giận là những cảm xúc rất tự nhiên và vốn có trong mỗi con người, khi tức giận con người thường sẽ cảm thấy khó chịu, bức bối tới độ mà đánh mất đi sự kiểm soát khách quan đối với những lời nói, hành vi của mình. - Hậu quả: + Những cơn tức giận có thể làm rạn nứt những mối quan hệ, gây ra những tổn thương cho chính bản thân mình và người khác, đánh mất những thời cơ, cơ hội. + Khi tức giận sẽ làm cho con người đánh mất khả năng đánh giá khách quan không thể đưa ra những cách giải quyết thấu đáo, hợp lý nhất. ☐ Sự tức giận là một tính xấu vì vậy mỗi chúng ta cần kiềm chế, kiểm soát cơn tức giận. - Phản đề: Tuy nhiên, trong cuộc sống vẫn có những người sống điềm tĩnh, điềm đạm, biết cách kiểm soát bản thân cũng như cơn tức giận của mình,... Những người này xứng đáng là tấm gương sáng để chúng ta học tập và noi theo. <i><i>* Liên hệ bản thân:</i></i> Là người học sinh, chủ nhân tương lai của đất nước, chúng ta cần biết kiểm soát cơn nóng giận của bản thân; suy nghĩ thật kỹ trước khi hành động bất cứ điều gì và học cách sống điềm đạm, bình tĩnh cho mình.	
	<i><i>d. Chính tả, ngữ pháp</i></i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt Không cho điểm nếu bài làm mắc quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp	0.25
	<i><i>e. Sáng tạo</i></i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0.25
I+II	TỔNG	10.0